

De haven van Lissabon, Portugal.

De grote balansverschillen tussen Noord- en Zuid-Europa verdwijnen en door investeringen groeit de onderlinge handel.

Maar, mevrouw de kanselier, als u het gele knopje indrukt, blijft in de eurozone alles zoals het is, en dat blijft dan nog zeker een decennium zo. De eurocrisis woekert, hooguit een beetje getemperd, voort. De mogelijkheid bestaat dat de eurozone uit elkaar valt, wat een ramp zou betekenen voor Duitsland, maar waarschijnlijker is dat, als u de gele knop indrukt, de eurozone intact blijft, een handje geholpen door de ECB, de rente voor Duitsland uitzonderlijk laag zal blijven, de euro prettig onder druk zal staan (prettig voor de Duitse export tenminste), de rentes van de zuidelijke landen torenhoog worden (maar net niet té erg), in Italië en Spanje schulden en deflatie elkaar aanjagen zodat het bruto binnenlands product de komende drie jaar met vijftien procent krimpt, Frankrijk afglijdt tot aan een bijna-faillissement, het gemiddelde inkomen in landen met een overschot traag maar gestaag stijgt, terwijl dat in de zuidelijke landen navenant afneemt.”

De eerste landen die omvallen – Griekenland, Ierland en Portugal – worden allemaal Letlanden: geruïneerde landen met een bruto binnen-

lands product van zo'n vijftig, zestig procent van wat het was voor de crisis; geschoolde krachten emigreren massaal, de landen vallen ten prooi aan koopjesjagers op zoek naar spotgoedkope vakanties en onroerend goed.

Kortom, mevrouw de kanselier, als u de gele knop kiest, dan blijft de eurozone in recessie en blijft de werkloosheid hoger dan in de VS en Groot-Brittannië, de investeringen drogen op en u zult overal armoede tegenkomen.”

Welke knop denkt u dat mevrouw Merkel kiest? En – maar dat is een andere kwestie – aan welke knop zou de Duitse kiezer eigenlijk de voorkeur geven?

Deze vragen zijn puur hypothetisch, dat weet ik. En niemand kan ze echt beantwoorden. Maar, waarde lezer, ik verzeker u dat de antwoorden voor Duitsland minder rechttoe rechtaan zijn dan in het Engelse taalgebied. Voor president Obama en premier Cameron gaat er van de gele knop weinig bekoorlijks uit. Voor kanselier Merkel heeft de gele knop meer aantrekkingskracht.

Ik wil graag denken dat ook zij het liefst op de rode knop zou drukken. Maar ik houd er ernstig rekening mee dat ze doodsbang zou zijn voor de

reactie van de Duitse kiezers als ze, door die knop te kiezen, de Grieken en Italianen, de Spanjaarden en de Portugezen zo makkelijk weg zou laten komen.

Al twee jaar lang zijn de Duitsers er (ten onrechte) van overtuigd dat hun land de dans van de crisis is ontsprongen dankzij hun trouwhartige spaarzaamheid en hun arbeidsethos – heel anders dan die spilzieke zuiderlingen, die als lichtzinnige sprinkhanen verzuimden om te sparen voor mindere tijden.

Deze manier van denken gaat gepaard aan een besef van rechtvaardigheid – dat het goed is om die sprinkhanen streng te straffen, zelfs als die straf de Noord-Europeanen zelf ook wat kost.

Als ik gelijk heb, en ik vrees dat ik gelijk heb, werpt dit gedachtenexperiment licht op de spectaculaire onwil van Europa om wat te doen aan de eurocrisis. Want die rode knop mag dan niet bestaan, het aanpakken van de crisis is echt niet zo moeilijk als negentien mislukte eurotoppen ons willen doen geloven.

Yanis Varoufakis is hoogleraar economie aan de universiteit van Athene. Hij schreef 'The Global Minotaur. America, The True Origins of the Financial Crisis and the Future of the World Economy'.